

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**ЕТИКА, КОМУНІКАЦІЯ, ЛІДЕРСТВО ТА КОМАНДНА РОБОТА**

Спеціальність: **І6 «Технології медичної діагностики та лікування»** Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Освітньо-професійна програма: **Протезування-ортезування** Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 2** Підсумковий контроль: **диференційований залік**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)** Пререквізити: **предмети попереднього шкільного навчання та навчання у ЗВО.**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **I (осінній)**
Тип освітнього компонента: **нормативний**
Навчальний рік: **2025-2026**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, головний корпус, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: доц. **Шейко Анастасія Олександрівна**,
email: ao.sheiko@kntmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.kntmu.edu.ua/course/view.php?id=6580>

Кафедра/підрозділ: **кафедри філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, головний корпус, 3 поверх

Керівник освітнього компонента: проф. **Катерина Іванівна Карпенко**
email: ki.karpenko@kntmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК «Етика, комунікація, лідерство та командна робота» є важливою складовою в системі гуманітарної підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти, виступає фундаментом побудови успішної взаємодії фахівця з протезування-ортезування та пацієнта і не тільки, надає можливість здобувачам освіти оволодіти системою психолого-педагогічних знань про зв'язок етики та психології колективної професійної діяльності фахівців, але й забезпечує формування на цій основі лідерських та узгоджувальних комунікативних умінь, що забезпечують готовність ефективно діяти в команді і є одним з важливих елементів у організаційно-професійній підготовці та діяльності фахівця; сприяє осмисленню найбільш ефективних методів узгодженого впливу на особистість хворого.

МЕТА КУРСУ: формування визначених освітньо-професійною програмою (ОПП) загальних та фахових компетентностей, зокрема формування професійних етико-деонтологічних та психолого-педагогічних знань, умінь і навичок як складника професійної компетентності фахівця що роботи забезпечення ефективного лідерства та роботи команди.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Демонструвати знання та застосовувати принципи медичної етики й деонтології у професійній діяльності, керуючись міжнародними та національними нормативно-правовими документами.
2. Будувати професійну комунікацію з пацієнтами, їхніми родичами та колегами, дотримуючись норм суспільної моралі та поваги до поглядів інших.
3. Застосовувати основи медичної психології та педагогіки для налагодження ефективної взаємодії з різними категоріями пацієнтів.
4. Працювати в команді та проявляти лідерські якості, забезпечуючи злагоджену взаємодію

всіх учасників лікувального та реабілітаційного процесу.

5. Конструктивно вирішувати професійні проблеми та конфліктні ситуації, використовуючи законодавчу базу та принципи гуманізму.
6. Організовувати власну професійну діяльність та самостійно вдосконалювати навички, активно використовуючи форми самостійної роботи.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (8 год.):

1. Становлення етики як соціального інституту.
2. Історія формування основних етичних теорій і напрямів.
3. Лідерство та командна робота в медицині.
4. Гострі гуманітарні питання в роботі медичного фахівця.

Перелік тем практичних занять (32 год.):

1. Походження етики
2. Головні функції етики
3. Зв'язок етики із іншими соціальними інститутами
4. Етичні теорії доби Античності
5. Християнська етика Середніх віків та Відродження
6. Повернення до світської етики від Нового часу до сучасності
7. Морально-етичні та деонтологічні принципи діяльності, комунікації та взаємодії медичного фахівця
8. Етика та психологія особистісно-професійної взаємодії фахівця з протезування-ортезування в системі «протезист-ортезист-пацієнт»
9. Етика та психологія особистісно-професійної взаємодії фахівця з протезування-ортезування в системі «протезист-ортезист-лікар та інші фахівці медичної сфери»
10. Лідерство та командна робота в діяльності протезиста-ортезиста
11. Лідерство та командна робота протезиста-ортезиста в системі взаємодії «протезист-ортезист – пацієнт та його оточення»
12. Лідерство та командна робота протезиста-ортезиста в системі взаємодії «протезист-ортезист-лікар та інші фахівці»
13. Гострі етико-деонтологічні та комунікативні проблеми в роботі протезиста-ортезиста
14. Шляхи подолання конфліктів в командній роботі

Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)

1. Форми нормативності у архаїчних суспільствах
2. Роботи Аристотеля з етики
3. Порівняння й аналіз основних функцій етики
4. Зв'язок етики і культури
5. Вплив етики стоїків, епікурейців і кініків на християнську етику
6. Відмінності в етиці основних християнських конфесій Європи
7. Формування нерелігійної етики
8. Відмінності етичних засад ліберальних і авторитарних суспільств
9. Морально-етичні та деонтологічні принципи діяльності, комунікації та взаємодії медичного фахівця
10. Етика та психологія особистісно-професійної взаємодії фахівця з протезування-ортезування в системі «протезист-ортезист-пацієнт»
11. Етика та психологія особистісно-професійної взаємодії фахівця з протезування-ортезування в системі «протезист-ортезист -лікар та інші фахівці медичної сфери»).
12. Лідерство та командна робота в діяльності фахівця з протезування-ортезування

13. Лідерство та командна робота протезист-ортезист в системі взаємодії «протезист-ортезист – пацієнт та його оточення»»
14. Лідерство та командна робота протезист-ортезист в системі взаємодії «протезист-ортезист-лікар та інші фахівці»
15. Гострі етико-деонтологічні та комунікативні проблеми в роботі протезист-ортезист
16. Шляхи подолання конфліктів в командній роботі

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попереднім узгодженням.

Методи навчання: Словесні (лекція, бесіда, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація); практичні (практична робота, самостійна робота)

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-Navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до диференційованого заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + \text{диф.залік}$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть

за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, Н. В. Кононець. *Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти*: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 591 с.
2. С. Бронікова. *Практики комунікативної культури в медичному закладі. Пацієнт-центрований підхід*, 2020. 72 с. Режим доступу: <https://files.acquia.undp.org/public/migration/ua/communication-culture.pdf>
3. Разумна А. Г. *Позиційні моделі взаємодії лікаря і пацієнта як складова комунікативної компетентності майбутніх лікарів. Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)* : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 18-19 лютого 2021 року). Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. С.75-77.
4. Карпенко К. І., Дейнека В. В. *Професійна етика вищої школи* : навч. посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні педагогічні науки». 2-ге вид., оновл. Харків : ХНМУ, 2024. 72 с.
5. *Етика: Навч. посібник* / В.О.Лозовой, М.І.Панов, О.А.Стасевська та ін.; за ред.проф. В.О.Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2021. – С.5-13.
6. Dimmock Mark, Fisher Andrew *Ethics for A-level*. – 2017. – 248 p. // <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/475>.

Завідувач кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА

Завідувач кафедри філософії та
суспільних наук

Катерина КАРПЕНКО

